

Botaanika_Teadus

MARIA SIBYLLA MERIAN

Loodusuurija, teadusillustraator

**Kaasrahastanud
Euroopa Liit**

MY BOX OF STEAM Projektinumber: 2022-2-EE01-KA220SCH-00099273 Rahastatud Euroopa Liidu poolt. Avaldatud seisukohad ja arvamused on ainult autori(te) omad ega pruugi kajastada Euroopa Liidu või Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusamet (EACEA) seisukohti ja arvamusi. Euroopa Liit ega EACEA nende eest ei vastuta.

Teadus "BOTAANIKA"

Kogu sisule kehtib litsents CC BY-NC-ND 4.0 .

MARIA SIBYLLA MERIAN

Loodusuurija, teadusillustraator
Frankfurt Maini ääres, 2. aprill 1647
Amsterdam, 13. jaanuar 1717

Ühel hommikul oli Maria Sibylla naabri aias õie avanud imekena lilleõis. Tüdruk polnud kunagi varem sellist iludust näinud; kirjud, lihavad kroonlehed nägid välja nagu printsessi soen; õis seisis sirgel, tugeval varrel, samal ajal kui sügavrohelist lehed elegantselt kummardusid alla poole. Veendunud, et keegi teda ei näe, läks Maria aeda, murdis tulbi ja tormas sellega majja tagasi.

Seal haaras ta oma akvarellid ja hakkas lillest portreed joonistama, kujutades peensusteni selle igat detaili.

Maria oli uudishimulik ja kirklik uurija mitte ainult lillede, vaid ka putukate suhtes. Ühel päeval, kui tütarlaps oli saanud kolmeteistkümne aastaseks, leidis ta jalutuskäigu ajal ühe rööviku. Nagu tulbigi puhul, võttis ta ka selle endaga koju kaasa. Tüdruk mitte ainult ei joonistanud röövikust portreed, vaid ka uuris, mis selle olendiga edasi juhtub, keda inimesed pidasid maagiliseks olevuseks ja võib-olla isegi kurjaks, kuna ta suutis ennast ringi muuta. Maria Sibylla Merian hakkas kujutama oma piltidel putukate metamorfoose.

Tema taldrikute peal sai näha ilusaid lilli ja nende peal putukaid erinevates arengustaadiumites alates röövikust ning lõpetades liblikaga. Putukad lebasid varrel või lehtede ja pungade peal, nagu oleks taim selle ajas muutuva perekonna koduks.

Maria sündis Frankfurdis kunstnike perekonnas; ta oli andekas kunstnik, kes oli harinud ennast ise jälgides ja uurides loodust, kuna 17. sajand ei olnud naiste hariduse vastu eriti sõbralik. Täiskasvanuna abiellus ta maalikunstnikuga ja sai kaks tütart. Tema kirk putukate ja taimede vastu ei jätnud teda siis ka maha. Tema oskus neid tõetruult edasi anda oli erakordne. Maria maalis peaaegu "fotograafiliselt" usutaval viisil ja tema raamatud olid väga edukad. Kuid mitte teadlaste seas, sest pealkirjad raamatutes olid kirjutatud ladina keele asemel saksa keeles. Seejärel otsustas Maria Sibylla õppida ladina keelt, kujunedes nii kultuurseks, iseseisvaks kui ka andekaks naisterahvaks, aga ühtlasi ka tülikaks kaasaks oma abikaasale, kes oli kade naise edu pärast.

Maria jättis oma mehe maha ja kolis koos tütardega Amsterdamis. Ta oli selleks ajaks juba üle viiekümne aasta vana, kuid tema soov õppida ja areneda ei olnud ikka veel vähenenud. Ta otsustab ka sealt lahkuda ja reisida teisele poole maakera. Teekond saab olema pikk ja ohtlik. 10. juulil 1699 asus ta koos tütre Dorotheaga teeles Surinami poole. Seal püüdsid ja uurisid nad kohaliku rahva abiga konni ja erinevaid putukaid. Maria kujutas oma uurimisaluseid imeilusatel ja uuenduslikel laudadel lendamise, hüppamise või söömise toimingut juures, nagu oleksid need nende olendite elus olulised hetked. Tema uskumatu töö pani aluse teiste teadlaste töödele, eelkõige Linnaeusele, kes kasutas seda oma kataloogides.